

Høringsuttalelse til forslag om lov om handelsforbud med israelske bosetninger i Palestina

Vi viser til Utenriksdepartementets høringsbrev om forslag til lov om handelsforbud med israelske bosetninger i Palestina, datert 19. juni 2026.

Dette er høringssvar fra den kristne misjonsorganisasjonen Ordet og Israel. Vi er en tverrkirkelig, norsk bevegelse med over fire tusen medlemmer og flere tusen støttespillere. Arbeidet i Norge består i hovedsak av forkynnelse og bibelundervisning i landets kristne menigheter. Vi støtter også humanitært arbeid og misjonsprosjekter i Israel, med hovedfokus på den messianske bevegelsen.

Av flere forhold som vi mener er av vesentlig betydning, har vårt høringssvar fokus på to punkter. Det ene gjelder hvilke utenrikspolitiske konsekvenser lovforslaget kan få for Norge, hvis det blir vedtatt, med spesiell tanke på Norges unike rolle som freds- og dialogaktør. Det andre gjelder mulige konsekvenser for vårt forhold til USA. Vi vil vise til erfaringer fra fem andre europeiske land hvor lignende lovforslag enten er gjennomført eller forsøkt gjennomført: Irland, Slovenia, Nederland, Spania og Belgia.

Norges rolle som freds- og dialogaktør

Norge har gjennom flere tiår opparbeidet seg en internasjonal posisjon som tilrettelegger for dialog, fredsforhandlinger og konfliktløsning. Denne rollen bygger på at Norge oppfattes som en aktør som kan opprettholde kontakt med alle parter i en konflikt.

Dette lovforslaget kan få uheldige konsekvenser for denne rollen og reiser spørsmål om hvorvidt Norge fortsatt vil kunne opprettholde den nødvendige tilliten hos begge parter dersom landet innfører ensidige handelssanksjoner rettet mot israelske bosetninger. Selv om loven formelt retter seg mot bosetningene og ikke staten Israel, er det stor sannsynlighet for at tiltaket vil bli tatt opp i en bredere politisk og diplomatisk kontekst.

Utviklingen i Irland illustrerer dette. Etter en periode med stadig sterkere politiske tiltak og kritikk mot Israel, ble forholdet mellom de to landene betydelig forverret. Israel besluttet å stenge sin ambassade i Dublin, noe som medførte en alvorlig svekkelse av de diplomatiske forbindelsene mellom landene.¹

Etter vårt syn kan det norske lovforslaget bidra til å svekke Norges rolle som samtalepartner og tilrettelegger i fremtidige freds- og forsoningsprosesser. Den diplomatiske kapitalen Norge har bygget opp gjennom flere tiår, er en betydelig utenrikspolitisk ressurs. Dersom Norge i økende grad oppfattes som part i konflikten snarere enn en tilrettelegger mellom partene, kan konsekvensene bli langt mer omfattende enn den direkte virkningen loven har på handel med bosetningene.

Forholdet til USA

Et annet forhold som etter vårt syn ikke er tilstrekkelig belyst, er hvilke konsekvenser lovforslaget, hvis det blir vedtatt, kan få for Norges forhold til USA.

Erfaringene fra Irland viser at lovgivning av denne typen ikke bare utløser reaksjoner fra Israel. Da Irland vedtok sitt handelsforbud mot varer fra israelske bosetninger, uttalte den amerikanske ambassaden i Dublin at loven risikerte å få «reelle utilsiktede konsekvenser», og viste spesielt til de omfattende økonomiske forbindelsene mellom Irland og USA samt betydningen av amerikanske investeringer og arbeidsplasser.²

Amerikanske myndigheter uttrykte samtidig bekymring for at slike ensidige tiltak kunne skade relasjonene mellom landene, og oppfordret Irland til ikke å arbeide for tilsvarende tiltak på europeisk nivå.³

For Norge er dette særlig relevant. USA er en av Norges viktigste allierte og sikkerhetspolitiske partnere. Det bilaterale samarbeidet omfatter forsvar, etterretning, sikkerhetspolitikk, energi, teknologi og forskning. Regjeringen bør vurdere hvilke konsekvenser dette kan få for forholdet til USA, herunder mulige politiske, diplomatiske eller økonomiske motreaksjoner.

Erfaringer fra andre europeiske land

Erfaringer fra andre europeiske land tyder på at den økonomiske effekten av slike handelsforbud ofte er begrenset, men kan få alvorlige konsekvenser for bilateralt samarbeid og diplomatiske relasjoner.

I Slovenia beskrev myndighetene selv importforbudet som i stor grad symbolsk. Handelen som ble berørt var svært liten, mens tiltaket først og fremst hadde en politisk og diplomatisk signalfunksjon.⁴ Importforbudet, sammen med flere andre Israel-relaterte tiltak, ble opphevet av den nye Janša-regjeringen i juni 2026.⁵

I Nederland har myndighetene samtidig erkjent at håndheving av forbudet kan være krevende. Nederlandske myndigheter har også mottatt kritiske vurderinger fra Raad van State (Statsrådet), som stilte spørsmål ved hvor praktisk gjennomførbart forbudet ville være.⁶

Flere av tiltakene som de spanske myndighetene har innført mot Israel ser ut til å ha hatt begrenset økonomisk effekt, men derimot fått politiske og diplomatiske konsekvenser. Forholdet mellom Spania og Israel har blitt forverret, med offentlige anklager, diplomatiske mottiltak og tilbakekalling av diplomatiske representanter.⁷

Erfaringer fra Belgia viser også hvorfor en grundig konsekvensanalyse i forkant av et slikt lovforslag er nødvendig. Da landet vedtok forbud mot import av varer fra israelske bosetninger i juli 2026, ble tiltaket presentert som et politisk signal overfor Israel og EU. Samtidig var flere forhold ved implementeringen av loven fortsatt uavklart. Det foreligger begrenset dokumentasjon på hvilke virkninger loven vil få siden den ble vedtatt i juli i år.⁸

Oppsummering

Land	Tiltak	Observerte konsekvenser	Relevans for Norge
Irland	Forbud mot import av varer fra israelske bosetninger (2026).	Israel stengte sin ambassade i Dublin. Amerikanske myndigheter advarte offentlig om mulige negative konsekvenser for økonomiske og politiske relasjoner.	Illustrerer risiko for svekkede diplomatiske relasjoner med Israel og reaksjoner fra USA.
Slovenia	Importforbud mot varer fra israelske bosetninger (2025).	Slovenske myndigheter beskrev selv tiltaket som i hovedsak symbolsk. Handelsomfanget som ble berørt var svært begrenset.	Reiser spørsmål om forholdet mellom symbolverdi og faktisk effekt.
Nederland	Importforbud og handelsrestriksjoner mot varer fra israelske bosetninger (2026).	Raad van State stilte spørsmål ved hvor praktisk håndhevbart tiltaket ville være. Myndighetene erkjente utfordringer knyttet til gjennomføring.	Illustrerer risiko for administrative, juridiske og praktiske utfordringer ved håndheving.
Spania	Forbud mot varer fra israelske bosetninger og flere andre restriktive tiltak mot Israel.	Tiltakene bidro til betydelig diplomatisk konflikt mellom Spania og Israel, inkludert gjensidige diplomatiske reaksjoner. Samtidig ble den direkte økonomiske effekten omtalt som begrenset.	Viser at tiltak med begrenset økonomisk effekt kan få omfattende utenrikspolitiske konsekvenser.
Belgia	Forbud mot import fra israelske bosetninger (2026).	Tiltaket ble presentert som et politisk signal overfor Israel og EU. Flere sentrale detaljer om tiltakets omfang og gjennomføring var fortsatt uavklarte ved vedtakstidspunktet.	Understreker behovet for å dokumentere forventet effekt før tilsvarende tiltak innføres i Norge.

Sammenfatter vi erfaringene fra disse fem europeiske landene, leder det oss til følgende slutning: Dersom den praktiske effekten på situasjonen i Midtøsten er begrenset og de diplomatiske konsekvensene for Norge kan bli betydelige, i negativ forstand, er det grunn til å stille spørsmål ved om lovforslagets nytteverdi står i forhold til de mulige negative konsekvensene det kan få.

Konklusjon

Vi mener regjeringen i utilstrekkelig grad har vurdert og redegjort for hvilke konsekvenser lovforslaget kan få for Norges internasjonale interesser.

Det bør foretas en grundig analyse av:

- konsekvensene for Norges rolle som freds- og dialogaktør,
- konsekvensene for Norges diplomatiske relasjoner med Israel,
- konsekvensene for forholdet til blant annet USA,
- konsekvensene for Norges generelle utenrikspolitiske handlingsrom.

Det er blant annet på denne bakgrunn vi mener at lovforslaget må forkastes.

Med vennlig hilsen
Ordet og Israel
18. september 2026

Yvonne Lie, daglig leder
Dagfinn Nese, generalsekretær
Styret i Ordet og Israel

Referanser

1. Reuters

Israel to shut embassy in Ireland over "extreme anti-Israel policies".

15. desember 2024. Reuters rapporterte at Israel besluttet å stenge sin ambassade i Dublin som følge av det landet beskrev som irske anti-israelske tiltak og politiske standpunkter. [[reuters.com](https://www.reuters.com)]

2. U.S. Embassy Dublin

Statement from U.S. Embassy on Israeli Settlements Bill 2026.

24. juli 2026. Den amerikanske ambassaden uttalte at den irske loven om handelsforbud mot israelske bosetninger kunne få «real unintended consequences», og viste til betydningen av amerikanske investeringer, selskaper og arbeidsplasser i Irland. [ie.usembassy.gov]

3. The Journal

US embassy says Occupied Territories Bill "risks real unintended consequences" and is "unhelpful".

24. juli 2026. Artikkelen omtaler amerikanske reaksjoner på den irske loven om handelsforbud mot israelske bosetninger, herunder bekymringer knyttet til forholdet mellom Irland og USA og mulige konsekvenser for amerikanske investeringer i landet. [thejournal.ie]

4. The Times of Israel

In symbolic move, Slovenia bans West Bank settlement imports over war in Gaza.

6. august 2025. Artikkelen viser til slovenske myndigheters egen beskrivelse av tiltaket som i hovedsak symbolsk, samtidig som handelsomfanget som ble berørt var begrenset. [[timesofisrael.com](https://www.timesofisrael.com)]

5. Associated Press (AP) og The Washington Post

Slovenia's new government lifts entry ban on Netanyahu and other measures against Israel.

11. juni 2026. Kildene beskriver hvordan den nye slovenske regjeringen under statsminister Janez Janša opphevet importforbudet mot varer fra israelske bosetninger, sammen med flere andre Israel-relaterte tiltak som var innført av den foregående regjeringen. Tiltakene ble opphevet kort tid etter regjeringsskiftet i juni 2026. [apnews.com], [[washingtonpost.com](https://www.washingtonpost.com)]

6. NL Times og Rijksoverheid

Netherlands to ban imports from illegal Israeli settlements from September 22.

21. juli 2026. Artikkelen omtaler det nederlandske forbudet og viser til at Raad van State stilte spørsmål ved hvor praktisk håndhevbart tiltaket ville være. Nederlandske myndigheter bekreftet samtidig regjeringens beslutning om tiltak mot varer fra israelske bosetninger. [[nltimes.nl](https://www.nltimes.nl)], [rijksoverheid.nl]

7. The Times of Israel og Roya News

Spain sanctions Israel over Gaza, recalls envoy after antisemitism charge (8. september 2025) og *Spain's trade ban with Israeli settlements goes into effect* (3. januar 2026). Kildene beskriver hvordan spanske tiltak overfor Israel bidro til betydelig diplomatisk konflikt mellom landene, samtidig som de økonomiske virkningene av forbudet mot varer fra bosetningene ble vurdert som begrensede sammenlignet med tiltakets politiske og symbolske betydning. [[timesofisrael.com](https://www.timesofisrael.com)], [en.royanews.tv]

8. Euractiv

Belgium approves ban on imports from Israeli settlements.

18. juli 2026. Artikkelen beskriver Belgias vedtak om forbud mot import fra israelske bosetninger. Vedtaket ble begrunnet som et politisk tiltak og et signal til både Israel og EU. Flere sentrale detaljer om tiltakets omfang og gjennomføring var fortsatt uavklarte ved vedtakstidspunktet. [euractiv.com]